

Ako predeluje ali troši svoj material, se zaračunava 1% obči davek čeprav je ta material podvržen plačilu skupnega davka na posl. promet, ker je iz tega materiala napravil nov predmet. Ako pa je deloma material samo dobavil in na njem ni ničesar predelal ali dodal, se od vrednosti tega materiala ne zaračunava obči poslovno-prom. davek. Na pr.: Za pločevino se plačuje skupni davek na posl. prom. ob uvozu ali ob proizvodnji. Kleparju, ki je napravil na poslopju nove žlebove se mora ob izplačilu zaračunati 1% obči davek od celokupnega zneska, ker je s predelavo pločevine napravil nov predmet. Instalater, ki je izvršil kompletno električno instalacijo, mora plačati obči 1% davek od celokupnega računa, razen za dobavljene žarnice, lestence in motorje, ker na slednjih predmetih ni ničesar dodal ali predelal, medtem ko je iz ostalega instalacijskega materiala napravil nov predmet, to je električno omrežje. Analogno je postopati pri vseh podobnih navbah.

Vse šolske upravitelje opozarjamo na ta določila, obenem pa še posebej na zakon o skupnem davku na poslovni promet, z dne 12. julija 1930. »Sl. l.« št. 26 z dne 19. septembra 1930 in na dopolnilni zakon in izvršilne uredbe v »Sl. l.« št. 26. z dne 17. aprila 1931.

NOVI ZVEZKI ZA OSNOVNE IN VIŠJE NARODNE SOLE.

Šolskim upraviteljstvom in učiteljstvu narodnih šol priporoča Učiteljska tiskarna, da nabavijo nove zvezke za osnovne šole za svoje šole in razrede, ker so ti zvezki izdelani po predpisih, kakor jih je ugotovila komisija v ministruvstvu prosvete v Beogradu za sestavo enotnih zvezkov.

Zvezki so sledeči:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v rilici. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vežbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vežbanke za računanje. (Moder ovitek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pisalnega papirja ter opremljeni s pivnikom.

Šolska upraviteljstva in učiteljstva naprošamo, naj opozore trgovce z zvezki, da naroče, ko jim poide zaloga dosedanjih zvezkov, le nove vzorce, da bodo tako polagoma uvedeni v vse šole enotni zvezki.

Šolska upraviteljstva so prejela podroben prospekt in opis zvezkov.

Uvedite nove zvezke v svoje razrede!

Z uvedbo teh zvezkov koristite tudi svojemu stanu, ker podpirate svoja stanovska podjetja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— § Pogoji za sprejem na učiteljske. Na podlagi § 34 zakona o učiteljskih je prosvetni minister predpisal pravilnik o sprejemnih izpiti in vpisu v I. razred učiteljske. Zakon določa:

Čl. 1. Učenci in učenke, ki se v smetju §§ 33., 34. in 35. zakona o učiteljskih prijavijo za vpis v I. razred učiteljske, je treba takoj po vpisu zdravniško pregledati. Pregled opravi šolski zdravnik, če pa tega ni, sreski sanitetni referent iz kraja, kjer je šola. Ta pregled bo 14. in 15. septembra. Prisostvujejo mu praviloma ravnatelj ali njegov namestnik in en učitelj, ki ga ravnatelj določi.

Čl. 2. Učenke, ki bolehalo na dolgotrajni bolezn ali ki so podvrženi bolezn, nevarni za druge učence, ali pa imajo kakršnokoli telesno napako od rojstva ali ki za svoja leta niso dovolj razviti in pravilno fizično raščeni, se ne smejo pustiti k sprejemnemu izpitu. Razlog o odklonitvi je treba navesti na prošnjo. To opombo podpisajo zdravnik in prisotni člani. Takemu učencu je treba takoj 16. septembra vrniti vse priložene listine s podpisom članov.

Čl. 3. Sprejemna izpita sta dvojna: a) za učence z nižjim tečajnim izpitom srednjih šol, b) za učence z izpitom meščanske šole.

Čl. 4. Učenke z nižjim tečajnim izpitom srednjih šol je treba glasbeno preizkusiti glede sluha in glasu. Učenci, ki nimajo posluha, pa čeprav so telesno zdravi, se ne smejo sprejeti v učiteljske. Tem učencem je treba takoj vrniti listine.

Čl. 5. Izpraševalni odbor za glasbeno sposobnost tvori ravnatelj ali njegov namestnik, glasbeni učitelj in še ena učna moč, ki je glasbeno izobražena.

Čl. 6. Sprejemni izpit učencev s položenim izpitom meščanskih šol je pismen in ustnen.

Čl. 7. Pismen izpit je treba polagati iz narodnega jezika, iz narodne zgodovine in iz zemljepisja Jugoslavije, matematike v obsegu, določenem za nepopolne gimnazije (štirirazredne).

Čl. 8. Ustmene izpite je treba položiti iz narodne zgodovine in iz zemljepisja Jugoslavije, matematike v obsegu, določenem za nepopolne gimnazije (štiri razredne).

Čl. 9. Izpraševalni odbor za učence meščanskih šol tvori ravnatelj ali njegov namestnik in člani učiteljskega zbora za posamezne predmete, ki jih določi ravnatelj.

Čl. 10. Po končanem pismenem in ustnem izpitu sklepa izpraševalni odbor, ali kandidata sprejme ali ne.

Čl. 11. O izpitu se vodi zapisnik. Vanj je treba zabeležiti postavljene naloge za pismen izpit, učencevo ime in sklep o njegovem sprejemu ali odklonitvi. Zapisnik podpisajo vsi člani, piše ga pa član odbora, ki ga določi ravnatelj.

Čl. 12. V prvi razred se lahko sprejmejo učenci s končanim 5. ali 6. razredom gimnazije, če niso prestari, če so telesno in duševno zdravi in če imajo posluh in glas.

Naša gospodarska organizacija.

— § Učiteljska Gospodarska Poslovalnica prosi vsa učiteljska društva, da nemudoma reagirajo na zadnjo okrožnico UGP glede ureditve članstva in imenovanja zaupnikov za UGP.

Obenem apelira na vse zavedno učiteljstvo, da naroča vse potrebščine potom UGP. Posebno priporočamo nabavo prvovrstnih radio-aparatur, radio potrebščin, dalje nabavo domačih šolskih lekarn, glede katerih smo v kupčijski zvezi z odličnim strokovnjakom, nabavo Lutzovih peči itd. Naj vsak pomisli, da je vsako naročilo opeka k našemu domu.

Na delo za naš dom! Vsa naročila potom U.G.P.

Mladinska Matica.

V nekaj dneh dotiskamo še nekaj naklade 1. številke »Našega roda«. Kdor si želi še kaj izvodov te številke, naj sporoči to takoj upravi.

Prihodnja seja Mladinske Matice bo v soboto 14. t. m. ob 18. uri.

V kratkem izide 2. štev. »Našega roda«. Tudi ta številka je prav zanimiva, tako vsebinski kot ilustracijski del Poleg starih so trudnikov srečamo tudi celo kopico novih imen, med temi Beška, Magajno, Pajka, dr. L. Čermelja, dr. O. Reyo in dr. Od ilustratorjev pa sta nova Pavlovec in Deržaj.

Najprimernejši dar za Miklavža za otroke od 6. do 8. leta je Ribičičeva knjiga »Mihec in Jakec«. Ob tej knjigi se naučijo otroci čitati. Ob tej knjigi se naučijo otroci misliti. Ob tej knjigi se naučijo smejeti se od srca. 20 šegavih poglavij izpopolnjuje 1200 Gasparijevih sličic. — Pouk podaja tu zabavi roko, koristno se tu z lepim kosa.

Za otroke od 8. do 14. leta pa je Lovrenčičeva knjiga legend »Tih življenj«. To je knjiga lepe umetniške vrednosti. Snov je vzeta iz narodnih motivov, a obdelana je prav originalno. Šest legend je tu v prozi, ki se čita kot pesem. Jezik je mehak in svež, slog blesteč. Knjigo je okusno ilustriral Božidar Jakac.

Nobena šolska knjižnica ne bi smela biti brez teh knjig. Nobena premožnejša družina ne bi smela zamuditi te ugodne prilike za nakup. Obe knjigi staneta enako, kartonirani izvodi so po 12 Din, izvodi vezani v polplatno po 24 Din in v platno na finejšem papirju po 27 Din. Naročila je poslati na sledeči naslov: Učiteljska matica, Ljubljana, Frančiškanska ul. 6/1

Učiteljski pevski zbor JUU.

pev — Vsa šol. upraviteljstva in ostale, ki so sprejeli pesmarico »Mladini ob 100letnici rojstva F. Levstika«, prosimo, da nam nakažejo dotični znesek, ker moramo tudi mi poravnati svoje obveznosti. Obenem Vas prosimo še enkrat, da zbirko toplo priporočite vsem, posebno onim, ki se zanimajo za mladinsko glasbeno literaturo. Odbor.

pev. — Pevski tečaji se vršijo še nadalje vsako soboto od 19. do 21. ure v Glasbeni Matici za članice in člane iz Ljubljane in okolice. Pevski zbor bo imel v kratkem več nastopov, zato upravičeno pričakujemo polnoštevilno udeležbo. Odbor.

Mladinski pevski zbor Trbovlje-Vode priredi v nedeljo 15. novembra ob 11. uri velik koncert v dvorani hotela »Union« pod vodstvom tov. Avgusta Šuligoja. Nastopi 110 otrok s pestrim sporedom narodnih in umetniških pesmi. Pri klavirju tov. Pertot Milan

Šolski radio.

— r Vprašanje. V šoli imamo radio. Le žal, da se vrši šolska oddaja samo v torek in petek, ko je zadnja uro od 11. do 12 ure verouk. Ali bi bilo mogoče oddajati druge dneve, zlasti ker imajo gotovo tudi po drugih šolah ta dneva verouk?

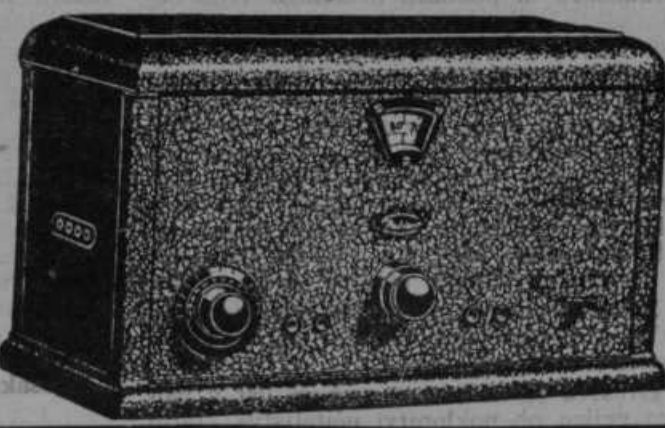
— r Odgovor. Vaše želje ni mogoče upoštevati, ker se vrši verouk po različnih šolah vse dni. Če bi prestavili šolsko oddajo na drugi dan, bi se oglasila druga šola z isto željo. Svetujemo Vam, da prestavite verouk na drugi dan ali drugo uro. — Šolski radio je ustanovljen po nalogu kraljevske banske uprave in Vam bo prosvetna oblast gotovo odobrila spremembo urnika, da Vam s tem omogoči s pridom uporabljati radioaparata, ki ga imate na šoli.

ZAMENJAMO

vaš rabljeni baterijski aparat za novo tipo za popoln priključek na električni tok, proti zmernemu doplačilu, ki ga je možno plačati tudi v obrokih. **Zahtevajte takoj ponudbe z navedbo aparata, ki ga hočete zamenjati.**

RADIO

LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 5



Polemika.

NEKAJ BESED V POJASNILO IN PRE-SOJO.

V uvodnem članku zadnjega »Učiteljskega Tovariša« z dne 5. nov. t. l. je napisana v komentarju, ki ga podajata predsednik in tajnik JUU — sekcija za Dravsko banovino — k notici »Paralelna društva in stanovska organizacija«, tudi tale ugotovitev:

»Pod okriljem »Društva učiteljc« se je vršilo vzgajanje našega stanovskega naraščaja, kjer so se v srca mladih bodočih kolegij vlagala sledeča zrna: »So res upravitelji, katerim je zelo težko ustreci in ki se samim sebi zde mnogo vzvišeni nad ostalim učiteljevemu...« »kljub njegovemu (upraviteljevemu) despotstvu...« »tudi najbolj sekanten upravitelj...« »občevanje z upraviteljevo soprogo, zlasti če ta ni inteligentna...«

Ker sem to predavanje imela jaz, ne da bi me bilo »Društvo učiteljc« za to prosilo, temveč sem se sama ponudila, da želim mladim bodočim tovarišicam izpregovoriti nekaj besed in jim dati primernih nasvetov za bodoče življenje, ne nosi društvo kot tako nobene odgovornosti, ker referata nisem pred predavanjem izročila nikomur v cenzuro. Jaz pa si upam svoj referat zagovarjati pred vsakomur in vsak čas. Stavki, ki so v zadnjem »Učit. Tovarišu« samo iztrgani iz celote, se slišijo vse drugače in dobe čisto drug pomen, če jih beremo v celotnem referatu. Zato prosim priobčite, če že nečete vsega, vsaj točko mojega referata: »Kakšna naj bo učiteljica v občevanju z upraviteljem in njegovo družino in kakšna v občevanju s kolegi in kolegijami.« (Referat vam je na razpolago v »Slov. Učitelju« št. 7—8, kjer je v celoti priobčen.) Že to dokazuje, da nisem imela nikakih zahrbtnih namenov, ker sem ga dala na razpolago takega, kakršnega sem govorila. Tudi sem sigurna, da bo našel umevanje vsaj pri 95% upraviteljev, v 100% pa pri njihovih soprogah. Vsak mora uvideti, da sem govorila resnico in da nisem imela namena razdirati in sejati sovraštvo — kdor me pozna, ve, da tega sploh ni v moji naravi — temveč le družiti in v mlada srca vcepiti ljubezen, čut tovarištva in harmonije — nihče pa ne more trditi, da ni sekantnih upraviteljev kakor tudi nihče, da ni sitnih učiteljev.

Referat sem napravila večinoma po svojih lastnih doživljajih in sem hotela prav zato dati našim bodočim tovarišicam nekaj nasvetov, da bodo skušale biti zadovoljne tudi v oddaljeni vasi in ne bodo klonile ob najmanjši nezgodi.

To je bil moj namen in našla sem tudi umevanje pri vseh tistih, ki so referat slišali ali čitali in med temi je bilo tudi nekaj upraviteljev. Torej sodite nepristransko in vzemite besede tako, kot so bile izrečene.

Ivanka Cegnarjeva.

V OBRAMBO UPRAVITELJEV.

Ker je zadeva prišla v polemiko, odgovarjam osebno:

Vzgoja stanovskega naraščaja in briga za to je bila od skupščine odrejena sreskima učiteljskima društvoma za Ljubljano-mesto in Maribor-mesto. Članice teh društev so tudi tovarišice, ki jim je dana polna možnost, da v skupni organizaciji vzgajajo tudi ženski učiteljski naraščaj.

Ni vseeno ali se vzgaja naraščaj pod okriljem skupne organizacije ali izven nje. Na ta način se ga že v prvih početkih odvaja od skupne organizacije. Vzgoja stanovskega naraščaja ni zadeva poedinca, ne sme biti zadeva kake skupine, tudi ne more biti zadeva kakega separatnega društva, temveč je edina zadeva skupne organizacije — poleg šole, ter se mora gojiti z največjo odgovornostjo.

V istini je predavanje članske avtorice vsega priznanja vredno, temu ne oporekam in je nad vsak dvom njen dober namen. Preko citiranih stavkov pa nisem mogel iti iz razloga, ker je zadeva globlje značaja. Šel bi tudi mimo citiranega v referatu da ni to le drobce splošnega razpoloženja, ki izhaja iz vrst nekaterih tovarišic in ki se že skoro bolešno goji in poudarja ob vseh mogočih prilikah proti upraviteljem. Ne smemo pozabiti, da gre tu tudi za službene odnose in službeno razmerje upravitelja.

Ne morem si misliti upravitelja, ki bi bil v svojem službenem poslovanju »despot« in »sekantens«, če grem že mimo slike, kakor se ga riše glede domišljivosti. Ne smemo pozar-

biti, da mladina prerada generalizira iz izjem na splošnost, da je danes že itak prenasičena z nekritičnim zabavljanjem, pri čemer ne tehtta in presoja danega slučaja in položaja. Edino dobro še, da se je upraviteljice izvzelo ter ne bo imel naraščaj predodkov vsaj do njih, ako pride na šole k upraviteljicam.

Danes sem primoran povedati to, kar sem opustil prvič, da postaja nerapoloženje proti upraviteljem že kvarno za službene odnose. Ne bojim se tega jasno in javno povedati. Mi bodo že oprostile tovarišice, četudi so v 2/3 večini. Zaradi mene jo lahko uporabijo, ako jim drago tudi danes, ker mi ni za »prestiž«, kakor ga ima v mislih odbor »Društva učiteljc«, v »pojasnilu« v zadnjem listu. Kakor sem se še vedno z vso vnemo zavzel za vsako vprašanje tovarišic, tako ne morem povsem deliti sedaj mišljenja z njimi, ker gre stvar predaleč in je kvarna, ako se tako nadaljuje.

Tako daleč ne sme iti, da se bo že vsaka službena zadeva smatrala kot »despotstvo« in »sekantnost« — kar se je bati, ako se bo razvijalo to vprašanje v taki smeri naprej.

Zato pa taka vprašanja spadajo v skupno organizacijo, da se slišite obe plati in se tovariško razčistijo — brez ovinkov in strasti. Tako vprašanje ne sme služiti kot razlog za potrebo separatnega združevanja. Druge neslužbene poti za rešitev ni in če se še tako ne da rešiti, je dovolj službenih poti, da se »despotstvo« in »sekature« upraviteljstva tudi službeno razčistijo.

Takrat so pa tovarišice lahko prepričane, da tudi organizacija ne bo štela takih upraviteljev, ki bi šli preko svojega službenega takta in dolžnosti in se ne bo vtikala v dolžnost, ki jo mora v takih primerih storiti — oblast. Za take slučaje je pa edina prava pot službeno razčiščenje, ker je treba gledati tudi na to, da poleg stanovske morale ustvarjamo tudi službeno moralo v obojestransko korist, predvsem pa v korist stvari, šole in skupnega prosvetnega dela. Če je stvar tako daleč, potem je ne razčiščujmo privatno, temveč edino službeno!

Tudi v skupni organizaciji se da najti modus, da bodo tovarišice lahko prav zapuno obrazložile svoje težnje in težkoče ter bodo našle polno zaščito.

Tovarišice naj bodo prepričane, da se lahko še najbolj zanesejo na skupno organizacijo ter jih bo skupna stanovska organizacija še najbolj zaščitila in bo skrbela tudi za njihove interese.

Ako pa žele svojo lastno organizacijo, ki se bo bavila tudi s stanovskimi vprašanji in zadevami, potem naj povedo to jasno, da bomo drug z drugim na čistem!

Ivan Dimnik.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vabila:

= JUU, SRESKO DRUSTVO V ORMOŽU bo zborovalo dne 14. nov. 1931 ob 9. uri v Ormožu. Pol ure pred zborovanjem bo odborova seja. — Odbor.

Poročila:

+ JUU SRESKO DRUSTVO V CELJU je zborovalo dne 3. oktobra t. l. v Celju ob udeležbi 160 članjenih.

Uvodoma je predsednik tov. Gosak pozdravil navzoče članstvo.

Zapisnik o izrednem obnem zboru dne 29. junija t. l., na katerem se je društvo reorganiziralo v smislu uradniškega zakona in pravil JUU, je bil prečitani in odobren.

K nekaterim dopisom je zavzelo društvo svoje stališče. Članstvo želi, da se sedaj članarina za SSM ne povišuje. Sprejet je bil na znanje dopis sekcije o učiteljskih premestitvah. Tu se naj dosledno zastopa stališče, da se ne upošteva nobena anonimna ovadba. Debatiralo se je o odtegljajih za naturalna stanovanja učiteljskega, ki naj ne presejajo uradniške stanarine in ne poslabšajo našega gmotnega položaja. Ker se nam od draginjskih doklad odteguje stanarina, ki jo dajejo občine učiteljske, naj bi jo občine plačevale direktno državi in nam ostanejo draginjske doklade neokrnjene.

Učiteljstvo vranskega sodnega okraja, doslej včlanjeno v Savinjskem učiteljskem društvu, je med tem na posebnem zborovanju sklenilo svojo likvidacijo in združitve s celjskim društvom, ter je sedaj vstopilo viharno pozdravljeno v dvorano.